

Kombinerad Företagsförsäkring för Yrkesförsäkring

Innehåll

Information om försäkringsbrev och villkor	4
A Egendomsförsäkring	6
Vem försäkringen gäller för.....	6
När försäkringen gäller	6
Var försäkringen gäller	6
Försäkrat intresse	6
Objektgrupper.....	6
Självrisker	6
Skadehändelser	6
C1 Ansvarsförsäkring	7
Vem försäkringen gäller för.....	7
När försäkringen gäller	7
Var försäkringen gäller.....	7
Vad försäkringen gäller för.....	7
Undantag – begränsningar.....	9
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	11
Självrisk	12
Åtgärder i samband med skada	13
Skadeersättningsregler	13
C2 Patientförsäkring	15
Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet.....	15
När försäkringen gäller	15
Var försäkringen gäller.....	15
Vad försäkringen gäller för.....	15
Undantag	16
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	16
Självrisk med mera.....	16
Åtgärder i samband med skada	16
Skadevärderingsregler	17
Skadeersättningsregler	17
D Rättsskyddsförsäkring	18
Tvistemål.....	18
Skattemål	19
Miljöbrott	20
Övriga mål med mera	21
Gemensamma bestämmelser	22
E Krisförsäkring	24
Vem försäkringen gäller för.....	24
När försäkringen gäller	24
Var försäkringen gäller	24
Vad försäkringen gäller för	24
Vad försäkringen omfattar	24
Självrisk	24
Åtgärder vid skada	24

F Överfallsförsäkring	25
Vem försäkringen gäller för.....	25
När försäkringen gäller	25
Var försäkringen gäller	25
Vad försäkringen gäller för.....	25
Undantag	25
Aktsamhetskrav.....	25
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	25
Självrisk	27
Åtgärder i samband med skada	27
Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser.....	27
G Smitta som drabbar försäkrades familj	28
Vem försäkringen gäller för.....	28
När försäkringen gäller	28
Var försäkringen gäller	28
Vad försäkringen gäller för.....	28
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	28
Självrisk	28
Åtgärd i samband med skada.....	28
Skadeersättningsregler	28
X Allmänna avtalsbestämmelser	29
Försäkringstiden med mera	29
Premiebetalning	30
Rätt att säga upp försäkringsavtalet under försäkringstiden.....	31
Upplyningsplikt och andra förpliktelser	31
Försäkringsförmedlare	33
Återkrav	33
Dubbelförsäkring	33
Tvist om värdering	33
Undantag – allmänna.....	33
Preskription med mera	34
Skydd av personuppgifter	34
Skaderegistrering	35
Försäkringsavtalslagen med mera	35

Information om försäkringsbrev och villkor

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan försäkringstagaren och Folksam. Försäkringsgivare är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619, i fortsättningen kallat bolaget. Adress: 106 60 Stockholm.

Villkoret ingår i en serie villkor för företagsförsäkring. Samtliga dessa villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

I försäkringsbrevet finns – i aktuella fall – uppgifter om

- Försäkringssperiod
- Försäkrad verksamhet
- Försäkringsställe(n)
- Försäkrad egendom
- Försäkringsbelopp
- Försäkringsform
- Försäkringsomfattning
- Ansvarstid – avbrott (om avvikande från grundomfattning)
- Försäkringsvillkor
- Grundsjälvrisiker.

De villkor som gäller för försäkringen anges i försäkringsbrevet med villkorsnummer och villkorsnamn.

Olika typer av villkor

- Grundvillkor
- Villkor för produkttillval
- Villkor för utvidgningar och begränsningar.

Utformning

- Villkoren hämtas som pdf-fil på Folksams hemsida, folksam.se, eller genom att kontakta Folksam via telefon eller e-post.
- Kortare villkorstexter kan finnas i försäkringsbrevet.

Följande moment omfattas av försäkringen om inte annat anges

Egendom

- Stöld av läkarväska
- Personlig egendom

Ansvar

Allmänt ansvar och produktansvar

Patientförsäkring

Ansvar enligt patientskadelagen

Rättsskydd

- Tvist
- Skattemål
- Miljöbrott
- Övriga mål med mera

Överfallsskydd

Krisförsäkring

Smitta som drabbar försäkrads familj

Begränsningar i försäkringsskyddet och särskilda självrisker

I många försäkringsmoment finns undantag när försäkringen inte gäller. Det finns också andra begränsningar till exempel i form av högsta ersättning i vissa åtaganden. Försäkringen kan också gälla med en särskild självrisk för vissa moment, som är högre än grundsjälvrisk.

All information om undantag, högsta ersättningsbelopp och särskilda självrisker som gäller för försäkringen står i försäkringsvillkoren eller anges i försäkringsbrevet.

Det är därför viktigt att du läser igenom villkoren och försäkringsbrevet och särskilt noterar vad som står under rubrikerna "Undantag", "Högsta ersättning" och "Särskild självrisk". Lägg också särskilt märke till vad som står under "Säkerhetsföreskrifter" samt "Åtgärder i samband med skada – räddningsplikt", vilka punkter du också kan läsa mer om nedan.

Upplysningsplikt

Både vid tecknandet och vid förnyelse av försäkringen är det viktigt att du lämnar oss rätt uppgifter om försäkringsbelopp, lönekostnad, årsomsättning och andra uppgifter som ligger till grund för försäkringen.

Om du inser att bolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska du meddela detta till bolaget.

Har du uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt kan det, liksom vid riskökning, leda till att bolaget är fritt från ansvar för, eller endast har ett begränsat ansvar för skada.

Säkerhetsföreskrifter

För att minska risken för skada gäller försäkringen med vissa säkerhetsföreskrifter. Försäkringsvillkoren innehåller ett särskilt avsnitt med de föreskrifter som gäller för brand-, vatten- och inbrottsförsäkring. Där anges också viktiga föreskrifter avseende hantering av datorprogram och datainformation samt övriga skadehändelser. Föreskrifterna är tillämpliga både för egendoms- och avbrottsförsäkringen. Föreskrifter kan också anges i försäkringsbrevet eller i särskilt villkor som framgår av försäkringsbrevet.

Om föreskrifterna inte följs och det inträffar en skada betalas ersättning endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade följts.

Åtgärder i samband med skada

Räddningsplikt

Försäkrad ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- vidta lämpliga åtgärder, även provisoriska för att upprätthålla den försäkrade rörelsens drift
- söka bereda arbetstigare som blivit arbetslösa annan produktiv sysselsättning.

Skadeanmälan

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt. Vid stöld, inbrott, rån, överfall eller annat brott ska polisanmälan göras och kopia på anmälan sädas till bolaget.

Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan upptäckts och senast ett år från det att skadan inträffade. Framställs kravet senare är bolaget fritt från ansvar.

Innehåll

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

Basbelopp

Med basbelopp avses prisbasbeloppet som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde det år skadan inträffade.

I C2 Patientförsäkring är basbeloppet det prisbasbelopp som gällde det år då ersättningen bestäms.

A Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade)

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft (försäkringstiden)

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat inom Norden.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen gäller för det intresse som består i att den försäkrade egendomens värde inte minskar eller går förlorat och därför inte sådan förlust som uppkommer enbart genom att egendomen till exempel inte kan användas på beräknat sätt.

5. Objektsgrupper

5.11 Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte pengar och värdehandlingar
- egendom, som enligt gällande kollektivavtal ska ersättas av arbetsgivaren vid skada

5.14 Läkarväska

Härmed avses den försäkrades läkarväska samt utrustning i denna som erfordras för tjänsteutövningen.

9. Självrisiker

Självrisiken är vid varje skada 2 procent av basbeloppet.

10. Skadehändelser

10.4.7 Stöld av läkarväska

Försäkringen gäller för stöld av den försäkrades läkarväska med innehåll ur låst parkerad bil, båt eller i samband med trafikolycka. Som innehåll i läkarväska räknas enbart den utrustning som erfordras för tjänsteutövningen.

10.8 Personlig lösegendomsförsäkring

Försäkringen gäller för skada på den försäkrades personliga lösegendom när denne måste ingripa vid olycksfall, akut sjukdom eller vid överfall.

C1 Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkrings- tagaren (den försäkrade) och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten.

1.1 Legitimerad yrkesgrupp

Försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet då i försäkringsbrevet namngiven läkare – eller annan namngiven legitimerad arbetstagare – utom tjänst eller vid ideellt arbete – ingripit vid akut sjukdom eller olycksfall.

Anmärkning

Med legitimerad arbetstagare avses sådan personal som har legitimation enligt 4 kap 1 § (2010:659) Patientsäkerhetslagen.

1.2 Fastighetsägaransvar

Försäkringen gäller också för ansvar för fastighet där verksamheten bedrivs och som till över- vägande del används härför om den försäkrade är

- ägare till fastighet, eller
- brukare av fastighet och har övertagit fastighetsägaransvaret enligt sedvanligt nyttjande- rättsavtal.

1.2.1 Byggnads- och anläggningsarbeten utförda på sådan fastighet omfattas av försäkringen om kostnader för detta under försäkringsåret uppgår till högst 20 basbelopp.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

Vid miljöskada gäller dock försäkringen för skada som upptäckts under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i Norden. Om försäkringen gäller i andra geografiska områden anges detta i försäkringsbrevet.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor, gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.1 Ingripande vid akut sjukdom eller olycksfall (skada utom tjänst)

Försäkringen gäller i hela världen då i försäkringsbrevet namngiven läkare – eller annan namngiven legitimerad arbetstagare – utom tjänst eller vid ideellt arbete – ingripit vid akut sjukdom eller olycksfall.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringens omfattning

4.1.1 Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- enligt allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom försäkringstagarens verksamhetsområde då dessa avtalats.

4.1.2 Försäkringen gäller även för ersättningsskyldighet som följer av

- sedvanligt kontrakt med SJ eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebaktad järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt lagen om elektriska anläggningar, men inte på grund av åtagande utöver detta.

4.1.3 Produktansvar

Försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet för skada genom levererad produkt – produktansvarsskada.*

**Definition – Produktansvarsskada*

Med skada genom levererad produkt förstås skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp av den försäkrade, eller som tillförts produkten genom åtgärd som den försäkrade eller, för hans räkning, annan person vidtagit.

4.2 Åtagande

Vid skadeståndskrav – som kan omfattas av försäkringen och som beräknas överstiga avtalad självrisk – åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan, även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

4.3 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av sådan ersättningsbar skada och som drabbar samma skadelidande.

Ren förmögenhetsskada* ersätts endast i den omfattning som framgår av 4.4 – 4.6 nedan.

**Definition – Ren förmögenhetsskada*

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

4.4 Felaktigt intyg/tillämpning av läkemedelsbestämmelser

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada som tillfogas patient

- genom fel i intyg eller utlåtande avseende tekniska hjälpmedel eller patientens hälsotillstånd
- orsakad av felaktig tillämpning av gällande bestämmelser för subventionerad medicin dock inte narkotika.

4.5 Miljö- och byggherreansvar

Sakskada, personskada och ren förmögenhetsskada (vid miljöansvar).

Försäkringen gäller för den försäkrades skadeståndsskyldighet för miljöskada*, enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler.

Försäkringen gäller även för den försäkrade i egenskap av byggherre på egen eller brukad fastighet och med de begränsningar som följer av 1.2 ovan.

Försäkringen gäller dock endast under förutsättning att

- fel tillfälligt begåtts
- fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Vid personskada gäller försäkringen utan de begränsningar som anges i ovanstående stycke, då skadan uppkommit till följd av byggnads-, anläggnings- eller installationsarbete och den försäkrade är skadeståndsansvarig i egenskap av byggherre på egen eller brukad fastighet och med de begränsningar som följer av 1.2 ovan.

Försäkringen gäller inte i något fall för miljöskada som den försäkrade i egenskap av entreprenör kan åläggas enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler.

*Definition – Miljöskada

Med miljöskada förstås skada genom

- förorening av vattendrag, sjöar eller andra vattenområden,
- förorening av grundvatten
- ändring av grundvattennivån
- luftförorening
- markförorening
- buller
- skakning, eller
- annan liknande störning.

4.6 Materiell och immateriell skada vid personuppgiftsansvar

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för materiell och immateriell skada som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan åläggas enligt artikel 82 i Dataskyddsförordningen (GDPR).

5. Undantag – begränsningar

5.1 Böter, viten och sanktionsavgifter

Försäkringen gäller inte för böter, viten eller sanktionsavgifter.

5.2 Straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för straffskadestånd.

5.3 Skada på levererad produkt

Försäkringen gäller inte för skada på produkt som den försäkrade levererar och inte heller för förmögenhetsförlust till följd därav.

Försäkringen gäller inte heller för skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.

Produkten anses levererad då den enligt köprättsliga regler avlämnats.

Har den försäkrade utfört eller låtit utföra installation, montage eller annan åtgärd i samband med leverans ingår dessa åtaganden i den levererade produkten.

Undantaget avser inte skada som inträffar till följd av att den försäkrade fullgör avtal som inte har samband med leveransavtalet.

5.4 Undantagna produkter

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av skadebringande egenskaper hos följande produkter

- asbest
- formaldehyd
- PCB (PCB står för Poly Chlorinated Biphenyls, polyklorerade bifenyler)
- läkemedel*
- silikonbaserade implantat
- luftfartyg eller komponenter till dessa.

*Definition – Läkemedel

Med läkemedel avses läkemedel enligt läkemedelslagen (1992:859).

5.5 Reklamation, återtagande

Försäkringen gäller inte för kostnad i samband med reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad produkt.

5.6 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

Dock ersätts hälften av kostnaderna för ingrepp som är gemensamt för att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra stycket beträffande ersättning för ingrepp gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

5.7 Bristande prestationsförmåga

Försäkringen gäller inte för skada som beror på funktionsbrist, för låg verkningsgrad eller bristande prestationsförmåga hos den levererade produkten, i den mån skadeståndsanspråket endast kan grundas på uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

5.8 Bristande lämplighet

Försäkringen gäller inte vid skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.9 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som med hänsyn till omständigheterna – inneburit betydande risk för skadas uppkomst. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.

Vid skada genom levererad produkt eller egendom gäller försäkringen inte när den försäkrade eller hans arbetsledning känt till felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.10 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på

- egendom som den försäkrade eller annan person för hans räkning hyrt, leasat, lånat eller annars nyttjat. Försäkringen gäller dock för skada genom brand och utströmning av vatten från ledningssystem på lokal eller byggnad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet
- sådan del av egendomen som skadats på grund av att delen felaktigt eller bristfälligt åtgärdats eller hanterats vid utförande av den försäkrades åtagande. Denna begränsning gäller dock inte vid skada på egendom som, utan särskilt åtagande om detta, transporterats eller lyfts
- egendom som försäkrad eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, tillverka eller förvara
- egendom som skadas till följd av ingrepp i bärande konstruktion i hus, broar och andra byggnadsverk.

Här avses även kostnader som uppkommer på grund av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i annan egendom.

5.11 Trafik med motordrivet fordon

Försäkringen gäller inte för skada när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon, husvagn, eller annat släpfordon då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande inom inhägnat område.

5.12 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande

Försäkringen gäller inte för skada när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- segel- eller maskindrivna skepp och båtar vid sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål eller av dessa bogserade föremål
- kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserade föremål.

5.13 Nederbörd

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en direkt följd av

- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd – även nederbörd i form av snö
- såvida inte skadan beror på
- att fel tillfälligt begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

5.14 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet och således inte ingår i ett visst leverans- eller entreprenaduppdrag.

5.15 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte i den mån skadan kan ersättas genom arbetsskade- eller socialförsäkring. Undantaget tillämpas inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger.

Vid skada som kan omfattas av trygghetsförsäkring vid arbetsskada enligt kollektivavtal eller liknande, eller patientförsäkring enligt patientskadlagen (1996:799), gäller inte ansvarsförsäkringen. Detta gäller även om försäkringstagaren underlåtit att teckna sådan försäkring.

5.16 Åsidosättande av lag eller myndighetsföreskrift

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag eller myndighetsföreskrifter, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller bort ha haft kännedom om åsidosättandet.

5.17 Krav mellan försäkrade

Försäkringen gäller inte för skada som de försäkrade orsakar varandra, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

5.18 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre.

Försäkringen gäller inte heller då den försäkrade enligt avtal övertagit byggherrens ansvar enligt miljöbalken, vattenlagen eller andra grannelagsrättsliga regler. Försäkringen gäller dock enligt 4.5, tredje till och med femte stycket.

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet, som anges i försäkringsbrevet, utgör högsta ersättning som bolaget sammanlagt betalar för skadestånd, utrednings-, förhandlings- och räddningskostnader.

6.1 Sammanlagd ersättningsskyldighet

Bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet för person- och sakskada är begränsad till

- 1 försäkringsbelopp för varje skada och totalt 2 försäkringsbelopp per försäkringsår, om inte annat anges i 6.2 – 6.9.

6.2 Skada genom levererad produkt – Produktansvar – serieskada

Vid skada genom levererad produkt är ersättningen begränsad till

- 1 försäkringsbelopp för skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår. Ersättning lämnas därvid intill det försäkringsbelopp som gäller vid den tidpunkt då första skadan inträffade.

6.3 Skada av samma orsak vid samma tillfälle

Om flera skador uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle är ersättningen begränsad till sammanlagt

- 1 försäkringsbelopp.

6.4 Skada vid felaktigt intyg/tillämpning av läkemedelsbestämmelser

Vid skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt 4.4 är ersättningen begränsad till

- 4 basbelopp vid varje skada och totalt per försäkringsår.

6.5 Skada vid miljöansvar

Vid skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken är ersättningen begränsad till

- 25 basbelopp vid varje skada.

6.6 Skada vid byggherreansvar

Vid byggherreansvarsskada på grund av byggnads- och anläggningsarbeten på egen fastighet är ersättningsbeloppet begränsat till

- 25 basbelopp vid varje skada.

6.7 Skada vid personuppgiftsansvar

Vid skadeståndsskyldighet för materiell och immateriell skada vid personuppgiftsansvar enligt punkt 4.6 är ersättningen begränsad till

- 10 basbelopp vid varje skada och 100 basbelopp för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår.

6.8 Skada vid lyft

Vid skada på egendom som lyfts är ersättningen begränsad till

- 5 basbelopp vid varje skada.

6.9 Skada vid nyckelförlust

Vid skada till följd av nyckelförlust som medför ändring eller byte av låscylindrar är ersättningen begränsad till

- 1 basbelopp vid varje skada.

6.10 Skada på hyrd byggnad eller lokal

Vid skada på hyrd byggnad eller lokal är ersättningen begränsad till

- 25 basbelopp vid varje skada

7. Självrisk

7.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, sakkunnigutredning, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk som, om inte annat anges i försäkringsbrevet, är 20 procent av basbeloppet. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk. Om vald grundsjälvrisk är högre än särskild självrisk enligt 7.4 nedan, gäller grundsjälvrisken.

Endast en självrisk dras

- vid flera skador som orsakats av samma slags defekt hos en eller flera levererade produkter
- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

7.2 Självrisk vid skada i tjänsten

Vid skada som orsakats i tjänsten gäller försäkringen med en grundsjälvrisk som är 20 procent av basbeloppet.

7.3 Självrisk vid skada utom tjänst

Vid skada som orsakats utom tjänsten gäller försäkringen med en grundsjälvrisk som är 4 procent av basbeloppet.

7.4 Särskild självrisk

7.4.1 Särskild självrisk – sprängning, arbetsmaskin, maskindriven kran, brandfarlig vätska

Självrisken är 0,5 basbelopp vid sakskada orsakad av

- sprängningsarbeten
- arbetsmaskin avsedd för grävnings-, planerings- eller schaktningsarbeten
- maskindriven kran
- brandfarlig vätska samt oljor av alla slag.

7.4.2 Särskild självrisk – Heta arbeten

Självrisken är 30 procent av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp vid brandskada orsakad av svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

7.4.3 Särskild självrisk – Miljö- och byggherreansvar

Självrisken är 1 basbelopp vid varje skada som ersätts vid byggherreansvar och vid ren förmögenhetsskada vid miljöansvar enligt 4.5.

7.4.4 Särskild självrisk – Felaktigt intyg/tillämpning av läkemedelsbestämmelser

Självrisken är 4 procent av basbeloppet vid ren förmögenhetsskada vid felaktigt intyg/tillämpning av läkemedelsbestämmelser enligt 4.4.

8. Åtgärder i samband med skada

8.1 Räddningsplikt

Med hänvisning till X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7 i övrigt, ska den försäkrade, då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa, efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan. Här i innefattas bland annat reklamation, återtagande, reparation, med flera åtgärder som omnämns i 5.5.

Den försäkrade ska vidare, om någon annan är ersättningsskyldig, vidta erforderliga åtgärder för att bevara bolagets rätt mot denne.

Beträffande påföljd om räddningsplikten inte efterlevs, se X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7.1.

8.2 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

8.3 Tidpunkt för skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

8.4 Utredning med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

8.5 Dokumentationsplikt

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på bolagets begäran företas när det kan vara av betydelse för bedömningen av skadan (för att kunna fastställa leveranstidpunkt, om skadeståndsskyldighet föreligger, om produkt varit defekt vid leverans och så vidare).

8.6 Påföljd vid försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den försäkrade inte anmäler skada enligt 8.2 eller inte medverkar vid utredningen enligt 8.4 och 8.5 och detta medför skada för bolaget kan påföljd inträda enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.4.

8.7 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter gäller inte försäkringen.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

8.8 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget.

Bolaget har rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- kostnader enligt åtagande i 4.2
- räddningskostnader enligt 9.2
- med avdrag för
- självrisk enligt 7
- eventuell underförsäkring enligt 9.3 samt med tillämpning av villkorens bestämmelser i övrigt där ersättningen kan påverkas.

9.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

Ersättning lämnas dock inte för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt genom reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad produkt.

9.3 Underförsäkring

Full försäkring anses föreligga om till bolaget uppgiven årslönekostnad* och årsomsättning* eller annat premieargument** minst motsvarar de verkliga beloppen under räkenskapsåret närmast före det försäkringsår under vilket skadan inträffade.

Föreligger full försäkring, ersätter bolaget – med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt – uppkommen skada eller förlust i dess helhet.

Föreligger inte full försäkring (underförsäkring) begränsas bolagets ersättningsskyldighet – sedan självrisken dragits av – till så stor del som svarar mot den erlagda premien i förhållande till den premie som skulle ha erlagts för full försäkring.

*Definition – Årslönekostnad och årsomsättning

Se X Allmänna avtalsbestämmelser 1.3.

**Annat premieargument

Om annat premieargument gäller framgår detta av försäkringsbrevet.

9.4 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 8.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt 8.

C2 Patientförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven verksamhet inom hälso- och sjukvård i Sverige och gäller för försäkringstagaren och i försäkringsbrevet angiven legitimerad personal.

Om försäkringstagaren är offentlig vårdgivare omfattar bolagets åtagande även sådan hälso- och sjukvård som privat vårdgivare bedriver i Sverige enligt avtal med försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren är privat vårdgivare gäller bolagets åtagande inte sådan hälso- och sjukvård som bedrivs enligt avtal med offentlig vårdgivare.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakas under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som har uppkommit i samband med hälso- och sjukvård i Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar ersättningsskyldighet enligt patientskadelagen (1996:799) för personskada som orsakats patient i samband med av försäkringstagaren i Sverige bedriven hälso- och sjukvård.

Försäkringen omfattar också ersättningsskyldighet för

- nervskada vid läppbiopsi för diagnostisering av Sjögrens syndrom
- ledningsanestesi inför tandbehandling
- tand- och käkkirurgi

4.2 Åtagande

Vid krav på patientskadeersättning enligt patientskadelagen – som kan omfattas av försäkringen – åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om rätt till patientskadeersättning föreligger,
- förhandla med den som kräver patientskadeersättning
- föra den försäkrades talan vid rättegång om skadestånd med anledning av sådan skada som avses i patientskadelagen, och därvid betala de rättegångskostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inge kan utfås av motpart eller annan
- betala den patientskadeersättning som den försäkrade är skyldig att utge.

4.3 Patientskada

Patientskadeersättning lämnas för personskada på patient om det föreligger övervägande sannolikhet för att skadan är orsakad av

4.3.1 undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd under förutsättning att skadan kunnat undvikas antingen genom ett annat utförande av det valda förfarandet eller genom val av annat tillgängligt förfarande som, enligt en bedömning i efterhand från medicinsk synpunkt skulle ha tillgodosett vårdbehovet på ett mindre riskfyllt sätt.

4.3.2 fel hos medicinskteknisk produkt eller sjukvårdsutrustning använd vid undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd eller felaktig hantering därav,

4.3.3 felaktig diagnostisering,

4.3.4 överföring av smittämne som lett till infektion i samband med undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd,

4.3.5 olycksfall i samband med undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd eller under sjuktransport eller i samband med brand eller annan skada på vårdlokaler eller utrustning, eller

4.3.6 förordnande eller utlämnande av läkemedel i strid med föreskrifter eller anvisningar.

4.3.7 Vid prövning av rätt till ersättning enligt 4.3.1 och 4.3.3 ska den handlingsnorm tillämpas som gäller för en erfaren specialist eller annan erfaren yrkesutövare inom området.

Rätt till ersättning enligt 4.3.4 är utesluten i de fall omständigheterna är sådana att infektionen skäligen måste tålas. Hänsyn ska därvid tas till arten och svårighetsgraden av den sjukdom eller skada som åtgärden avsett, patientens hälsotillstånd i övrigt samt möjligheten att förutse infektionen.

5. Undantag

Patientskadeersättning lämnas inte om

5.1 skadan är en följd av ett nödvändigt förfarande för diagnostisering eller behandling av en sjukdom eller skada som utan behandling är direkt livshotande eller leder till svår invaliditet.

5.2 skadan orsakats av läkemedel i annat fall än som avses i 4.3.6

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Patientskadeersättning är för varje skadehändelse begränsad till högst 1 000 gånger basbeloppet. För varje skadad patient lämnas dock för varje skadehändelse patientskadeersättning med högst 200 gånger basbeloppet.

7. Självrisk med mera

7.1 Avdrag från utgående ersättning

Från utgående patientskadeersättning avräknas ett belopp motsvarande 5 procent av basbeloppet.

8. Åtgärder i samband med skada

8.1 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

8.2 Ersättningskrav

8.2.1 Tidpunkt för ersättningskrav

Ersättningskrav med anledning av sådan skada som avses i patientskadelagen ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

8.3 Utredning med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegångska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

8.4 Preskription

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från den tidpunkt då skadan orsakades.

Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde.

Om du vill ha ersättning och har anmält skadan till vårdgivare eller oss inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att du fick del av vårt slutliga ställningstagande till anspråket.

Om talan inte väcks i rätt tid enligt styckena ovan går rätten till ersättning förlorad.

Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid

8.9 Patientskadenämnden

Principiella eller tvistiga ersättningsfall ska på begäran av patient, annan skadelidande, försäkringstagaren, bolaget eller domstol underställas Patientskadenämnden för prövning.

Om du vill inhämta yttrande från Patientskadenämnden ska du begära det senast ett år från det att du fick del av vårt slutliga ställningstagande till ersättningsanspråket.

9. Skadevärderingsregler

9.1 Patientskadeersättning

Patientskadeersättning bestäms enligt 5 kap. 1–5 §§ och 6 kap. 1 och 3 §§ skadeståndslagen (1972:207) med de begränsningar som anges i 9–11 §§ patientskadelagen (1996:799).

10. Skadeersättningsregler

10.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- kostnader enligt åtagande i 4.2
- med avdrag för
- självrisk med mera enligt 7
- samt med tillämpning av villkorens bestämmelser i övrigt där ersättningen kan påverkas.

10.4 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas dock inte om räntebeloppet är mindre än en procent av basbeloppet. Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommit på honom.

D Rättsskyddsförsäkring

1. Tvistemål

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade).

Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom nyttjare av fastighet där verksamheten bedrivs och som till övervägande del används för denna.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen varit betald och i kraft, under förutsättning att försäkringsskydd för samma risk varit gällande under en sammanhängande tid av minst 2 år, när tvist uppkommer. Har försäkringstagaren under nämnda tid haft motsvarande rättsskyddsförsäkring i annat försäkringsbolag får denna tid tillgodoräknas.

Om försäkringsskyddet inte har varit gällande under en sammanhängande tid av 2 år när tvisten uppkommer, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser eller omständigheter, som ligger till grund för anspråket, inträffat under försäkringstiden samt att försäkringen gällt vid tidpunkten för tvistens uppkomst.

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under försäkringstiden samt att inte längre tid än 10 år förflutit sedan händelserna och omständigheterna inträffade.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist, som kan prövas som tvistemål med motpart som har hemvist inom Norden eller för tvist avseende fastighet belägen inom Norden.

1.4 Vad försäkringen gäller för

Bolaget betalar i följande fall (1.4.1 – 1.4.3) vid varje tvist nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader samt kostnader för skäligen utredningar beställda av ombudet, med undantag för vad som framgår av punkterna 1.5, 2.5, 3.5, 4.5 samt 5.1. För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud enligt 5.3.1.

1.4.1 Tvist utan rättegång

Den försäkrades egna ombudskostnader i tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt (T-mål) och i mark- och miljödomstol eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder. I mark- och miljödomstolen omfattas sådana tvister som gäller ersättning eller skadestånd enligt 32 kap i miljöbalken, tvister som handläggs som fastighetsmål (F-mål) samt tvister som avser frågor som regleras i lagen om allmänna vattentjänster eller i föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Försäkringen gäller således inte för tvist som kan eller ska prövas av administrativa myndigheter, förvaltningsdomstolar eller andra specialdomstolar än vad som anges ovan.

Är tvisten sådan att den först kan eller ska handläggas eller prövas av annan instans (till exempel hyresnämnd, lantmäterimyndighet, konkurrensverket eller kronofogdemyndigheten) betalas endast de kostnader som uppkommit efter sådan prövning eller handläggning.

1.4.2 Tvist med rättegång

Rättegångskostnader i tvist enligt 1.4.1 – både den försäkrades egna och sådana som han efter sakprövning förpliktigats utge. I sådana mål gäller försäkringen även för resning, dock endast om resning beviljats, samt även hyresmål som prövas av Svea Hovrätt. Med rättegångskostnad avses även kostnad för medlare, förordnad enligt 42 kap rättegångsbalken.

Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

1.4.3 Tvist med skiljemannaförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljemannaförfarande, om tvisten utan sådant förfarande kunde ha prövats av i 4.1 första stycket nämnda domstolar.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader och för sådana motparts-kostnader som han, efter skiljemännens prövning förpliktigats utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

1.5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärende

1.5.1 som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare (arbetstvister).

1.5.2 där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,5 basbelopp. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet eller där rätten enligt 1 kap 3 d § rättegångsbalken beslutat att tvisten ska handläggas enligt allmänna regler

1.5.3 som avser fordran eller annat anspråk, som överlåtits på den försäkrade eller som gäller borgensåtagande eller liknande åtagande

1.5.4 som gäller den försäkrade såsom ägare, brukare, eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ång-, motor- eller segelbåt, som inte omfattas av egendomsskyddet

1.5.5 när försäkrad begär eller för talan om tillstånd, godkännande eller liknande om saken prövas av fastighetsdomstol eller miljödomstol

1.5.6 som rör sådan av försäkringstagaren bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljöbalken anses vara miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lag åberopas eller inte

1.5.7 som avser ersättningssanspråk mot den försäkrade, om trafik- eller ansvarsförsäkring eller patientförsäkring enligt patientskadelagen (1996:799) täcker eller skulle kunna täcka sådant ersättningsansvar – oavsett om försäkring finns eller inte

1.5.8 där den försäkrade är konkursgäldenär eller där försäkringstagare är part i ackordsförfarande utan konkurs eller i förfarande gällande företagsrekonstruktion.

2. Skattemål

2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade).

2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist i skattemål under förutsättning att rättsskyddsförsäkringen för skattemål varit betald och i kraft under det beskattningsår då den händelse som orsakade tvisten inträffade och alltjämt är i kraft när skattemålet anhängiggörs. Rättsskyddsförsäkring för skattemål i annat försäkringsbolag under del av denna tid får tillgodoräknas försäkrad.

2.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skattemål i Sverige.

2.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga ombudskostnader i förvaltningsrätt, kamrarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrade verksamheten.

2.5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte för skattemål

2.5.1 som rör skattebrott

2.5.2 som rör skönstaxering

2.5.3 som avser förhandsbesked

2.5.4 som avser eftertaxering som beror på att försäkrad fullgjort sin uppgiftsplikt på ett oriktigt sätt

2.5.5 som rör beskattningsfråga där skattebeloppet inte överstiger 0,5 basbelopp

2.5.6 som avser köp eller försäljning av aktier eller andra andelsbevis

Försäkringen ersätter inte heller

2.5.7 avgifter eller skattetillägg

2.5.8 ombudskostnader i den mån dessa kan betalas av statliga medel.

2.5.9 om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad

2.5.10 som gäller för skadestånd eller annat anspråk mot försäkringstagaren på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för uppsåtliga brott

2.5.11 som avser patent- eller annan immaterialrätt

2.5.12 enligt marknadsföringslagen

2.5.13 som avser tvist mellan delägare i det försäkrade företaget eller tvist mellan företag i samma koncern som omfattas av denna försäkring

2.5.14 som gäller den försäkrade som ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt som inte är försäkrad i bolaget

2.6 Självrisk

Självrisken är 20 procent av basbeloppet samt 20 procent av skadekostnaden som överstiger 20 procent av basbeloppet.

3. Miljöbrott

3.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid misstanke om miljöbrott som uppkommit under den tid försäkringen varit betald och i kraft under förutsättning att försäkringsskydd för samma risk varit gällande under en sammanhängande tid av minst två år, när den försäkrade delgavs misstanke om brott. Har försäkringstagaren under nämnda tid haft motsvarande rättsskyddsförsäkring i annat försäkringsbolag får denna tid tillgodoräknas.

Om försäkringsskyddet inte varit gällande under en sammanhängande tid av två år när den försäkrade delgavs misstanke om brott, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser och omständigheter, som ligger till grund för misstanke om brott, inträffat under försäkringstiden samt att försäkringen gällt vid tidpunkt när den försäkrade delgavs misstanke om miljöbrott.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för gärning som begåtts i Sverige.

3.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen ombudskostnader när den försäkrade misstänks eller åtalas för brott mot arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen eller brottsbalken eller brott mot den yttre miljön enligt miljöbalken.

Utredningskostnader ska ha direkt anknytning till talan om miljöbrott för att ersättas.

3.5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte

3.5.1 om den försäkrade misstänks eller åtalas för uppsåtlig gärning.

3.5.2 för kostnader som den försäkrade kan eller kunnat få betalda av statliga medel.

3.6 Självrisk

Självrisken är 20 procent av basbeloppet samt 20 procent av skadekostnaden som överstiger 20 procent av basbeloppet.

4. Övriga mål med mera

4.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för i försäkringsbrevet namngiven läkare eller annan namngiven legitimerad arbetstagare (de försäkrade) i samband med yrkesutövning inom hälso- och sjukvårdens område.

Anmärkning

Med legitimerad arbetstagare avses sådan personal som har legitimation enligt 4 kap 1 § (2010:659) i Patientsäkerhetslagen.

4.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under förutsättning att såväl händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket som prövningen, målet, ärendet eller åtgärden inträffar under den tid försäkringen varit betald och i kraft och att läkaren eller den legitimerade arbetstagaren då omfattades av försäkringen.

4.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för mål eller ärende i Sverige.

4.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen betalar nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader samt kostnader för skäligen utredningar beställda av ombudet avseende

- ärende rörande prövning av legitimation, behörighets- och disciplinär fråga i Socialstyrelsen, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN), Inspektionen för vård och omsorg (IVO), förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen
- mål eller ärende gällande straffrättslig fråga i allmän domstol inom Sverige, dock endast i fråga om direkta eller indirekta åtgärder i samband med behandling eller vård av patient
- åtgärd för att bemöta kränkande uppgifter i radio, TV eller press (även nämnda mediernas internetupplagor) rörande den försäkrades yrkesutövning. Försäkringen gäller om ärendet kan prövas som tvistemål eller som enskilt åtal enligt tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen dock endast om prövning sker vid svensk domstol.

4.5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte för mål eller ärende.

4.5.1 som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetsgivare (arbetstvister).

4.5.2 där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,1 prisbasbelopp. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet eller där rätten enligt 1 kap 3 d § rättegångsbalken beslutat att tvisten ska handläggas enligt allmänna regler.

4.5.3 om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad.

4.5.4 enligt marknadsföringslagen.

4.5.5 som avser tvist mellan delägare i det försäkrade företaget eller tvist mellan företag i samma koncern som omfattas av denna försäkring.

4.6 Självrisk

Självrisk är 4 procent av ett prisbasbelopp.

5. Gemensamma bestämmelser

5.1 Vad försäkringen inte gäller för

5.1.1 Eget arbete med mera

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- kostnader som avser eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle för någon av de försäkrade eller för annan med väsentligt inflytande i den försäkrade verksamheten
- kostnader för utredning om innehåll i utomnordisk rätt
- kostnader för ombuds resor utom Norden
- kostnader för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- kostnader när den försäkrade tillerkänts skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader och övriga kostnader.

5.1.2 Vissa merkostnader

Försäkringen gäller inte för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade

- anlitar flera ombud eller byter ombud
- anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs eller ärendets natur
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller annars förfarit försumligt
- underlåtit möjligheten att få ersättning av motparten
- krävs på högre ersättning för ombuds- och utredningskostnader än vad som utdömts vid domstolsprövning.

5.1.3 Kostnader från motpart

Försäkringen gäller inte för kostnad som kan betalas av motpart.

5.2 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Bolagets ersättningsskyldighet är vid varje skada begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. När den försäkrade har flera tvister som avser samma angelägenheter eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter – även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund – räknas dessa som en skada.

Flera skattemål anses som ett mål om de hänför sig till samma beskattningsår.

5.3 Åtgärder i samband med skada

5.3.1 Val av ombud

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud. Denne ska

- vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller vara biträdande jurist som är anställd på advokatbyrå eller vara jurist anställd av Sveriges Läkarförbund, eller
- på annat tillfredsställande sätt ha visat att han är lämplig för uppdraget.

Försäkringstagaren och bolaget kan begära att Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombuds lämplighet.

Bolaget, advokaten eller den biträdande juristen har rätt att begära prövning av skäligheten av arvode eller andra kostnadsanspråk hos Svensk Försäkrings Ombudskostnadsnämnd (OKN).

Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor (NFR) pröva skäligheten av arvodes- eller kostnadsersättningen.

5.4 Skadeersättningsregler

5.4.1 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Den ersättning som ska utgå från rättsskyddsförsäkringen regleras direkt med den försäkrades eget ombud när ärendet har slutredovisats.

Ersättning à conto kan utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättningen kan fastställas. Betalning à conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

E Krisförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid skada på försäkringsstället inom Norden. Om försäkringstagaren även tecknat tjänstereseförsäkring hos bolaget gäller krisförsäkringen inom samma område som tjänstereseförsäkringen.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar kristerapi för försäkrad som i tjänsten, under tjänsteresa eller vid ingripande utom tjänst enligt C1 Ansvarsförsäkring punkt 1.1, drabbas av akut psykisk kris på grund av ersättningsbar skadehändelse som omfattas av försäkringen.

5. Vad försäkringen omfattar

Försäkringen ersätter skälig kostnad för behandling (krisbearbetning), som försäkrad i samråd med legitimerad psykolog och bolaget är berättigad att erhålla.

Bolaget förbehåller sig rätten att godkänna valet av psykolog. Försäkringen omfattar högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Behandlingen ska vara påbörjad inom två år från det att försäkringsfallet inträffade och vara avslutad inom ett år från första behandlingstillfället. All kristerapi ska ges i Sverige. Med kostnad för behandling förstås arvode för samtalsterapi (psykologkonsultation). Resekostnader ersätts inte.

5.2 Undantag

Försäkringen gäller inte

- för den anställda som privatperson
- till följd av skada som de försäkrade tillfogar
- varandra
- för skadehändelse under arbetstid som inte har direkt samband med arbetet
- för skador uppkomna vid resor till och från arbetsplatsen
- för kristerapi som inte är föranledd av traumatisk händelse
- för skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

6. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

7. Åtgärder vid skada

7.1 Anmälan om skada

Skada som kan ge behov av behandlingshjälp ska anmälas så snart som möjligt till bolaget. Rån, hot eller överfall ska polisanmälas.

F Överfallsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat i samband med tjänsteutövning inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen lämnar ersättning för skada som drabbat försäkrad genom sådant fysiskt våld mot person som anges i punkt 7.1 och som utgör ett uppsåtligt brott enligt brottsbalken. Kravet på fysiskt våld tillämpas inte vid sexualbrott.

Finns redan ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada) när skadehändelsen inträffar eller har kroppsfelet tillkommit senare och det kan antas att kroppsfelet medverkat till att följderna av skadan förvärrats, lämnas ersättning bara för de följder som direkt beror på skadehändelsen oberoende av kroppsfelet.

5. Undantag

Försäkringen gäller inte

5.1 för skada som de försäkrade tillfogar varandra.

5.2 för skada som har samband med att den försäkrade utför eller har utfört brottslig handling.

Överfallsskyddet gäller inte heller om deltagandet i brottslig handling skett i form av medverkan, försök, förberedelse eller stämpling till brott.

5.3 i den mån skadan ersätts genom TFA-försäkring (kollektivavtalsgrundad trygghetsförsäkring vid arbetskada).

6. Aktsamhetskrav

Ersättningen kan sättas ned om du utan skälig anledning utsätter dig för risken att skadas. Ersättningen kan också sättas ned om du genom att vara påverkad av alkohol, sömnmedel, narkotika eller annat berusningsmedel utsätter dig för risken att skadas.

6.1 Om du brutit mot något aktsamhetskrav

Om du brutit mot något aktsamhetskrav kan vi göra avdrag på ersättningen.

Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig.

7. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Ersättning lämnas i form av överfallsersättning, tandskadeersättning, invaliditetsersättning och dödsfallsersättning. Vid varje skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen för dessa moment begränsad till högst 1 000 000 kronor, även om flera personer som omfattas av försäkringen skadas.

7.1 Överfallsersättning

Överfallsersättning lämnas med lägst 8 000 kronor och högst 120 000 kronor enligt nedanstående tabell. Om den försäkrade utsatts för upprepade brott av samma gärningsman eller av en eller flera gärningsmän vid samma tillfälle lämnas endast ett ersättningsbelopp.

Typ av brott	Belopp (kr)
Misshandel utförd av en gärningsman	8 000
Misshandel utförd av flera gärningsmän eller en gärningsman med vapen	12 000
Grov misshandel	
• om gärningen inte medfört sjukskrivning	12 000
• om gärningen medfört sjukskrivning i högst en vecka	15 000
• om gärningen medfört akut sjukskrivning under längre tid än en vecka	30 000
Grov misshandel som medfört livshotande skada	70 000
Mordförsök eller dråpförsök	
• om gärningen inte medfört livshotande kroppsskada	70 000
• om gärningen medfört livshotande kroppsskada	120 000
Våldtäkt, våldtäkt mot barn och grovt sexuellt tvång	90 000
Grov våldtäkt och grovt våldtäkt mot barn	110 000
Sexuellt övergrepp mot barn och sexuellt utnyttjande av barn	30 000
Sexuellt tvång, grovt sexuellt övergrepp mot barn och grovt sexuellt utnyttjande av barn	50 000

7.2 Tandskadeersättning

Vid behov av tandläkarvård till följd av överfallet lämnas ersättning för kostnader enligt nedan.

Dock ersätts endast en slutbehandling/permanentbehandling per skada.

Ersättning lämnas för kostnader för nödvändig behandling av tand eller av tandprotes som skadas i munnen. Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov avseende de skadade tänderna har bolaget rätt att i skälig omfattning minska ersättningens storlek.

Ersättning lämnas för kostnader som uppkommit inom fem år från skadetillfället. Kostnaderna ska vara godkända av bolaget innan behandling påbörjas.

Nödvändiga kostnader vid behandling i Sverige ersätts endast för sådan behandling som helt eller delvis omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringens bestämmelser eller som på annat sätt finansieras av offentliga medel.

7.3 Invaliditetsersättning

Ersättningen beräknas med utgångspunkt från medicinsk invaliditetsgrad och försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppet är 10 basbelopp.

7.3.1 Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas ett tillstånd där det efter den akuta sjuktiden finns sådan bestående nedsättning av kroppsfunktionen, som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även förlust av inre organ.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms med ledning av en av försäkringsbranschen gemensamt fastställd tabell.

Rätt till ersättning föreligger när invaliditetstillståndet inträtt och den framtida medicinska invaliditeten fastställts, dock tidigast två år efter skadetillfället.

Finns redan ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada) när olycksfallsskadan inträffar eller har kroppsfelet tillkommit senare gäller följande: Kan det antas att kroppsfelet medverkat till att följderna av skadan förvärrats, lämnas ersättning bara för de följder som direkt beror på olycksfallsskadan, oberoende av kroppsfelet.

Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande även av protesfunktionen. Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt på grund av sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada, frånräknas motsvarande medicinska invaliditetsgrad.

Försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet gäller före fyllda 50 år. Därefter minskas försäkringsbeloppet med 5 procentenheter för varje år fram till 65 års ålder. Därefter sker ingen ytterligare minskning. Ersättning lämnas med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden angiven i procent.

Vid invaliditetsgrad som understiger 5 procent lämnas ersättning som motsvarar 1 procent av försäkringsbeloppet. Vid beräkning av denna ersättning minskas inte försäkringsbeloppet på grund av den försäkrades ålder. Ersättningsbeloppet beräknas utifrån det försäkringsbelopp som gällde vid skadetillfället.

7.4 Dödsfallsersättning

Om skadehändelsen leder till dödsfall lämnas ersättning med 20 000 kronor. Ersättningen betalas till dödsboet.

8. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

9. Åtgärder i samband med skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot bolaget ska anmälas så snart som möjligt.

För att ersättning ska utbetalas ska försäkringstagaren

- anmäla skadehändelsen till polisen
- kunna uppvisa en lagakraftvunnen dom om bolaget så begär eller – om gärningsmannen är okänd – en slutförd förundersökning gjord av polisen.

10. Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 9.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt 9.

G Smitta som drabbar försäkrades familj

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrades familj. Med den försäkrade avses försäkringstagaren och dennes arbetstagare och med familj avses den försäkrades make/maka, sambo eller registrerad partner samt deras egna eller gemensamma barn.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada enligt 4 nedan som inträffar inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för smittsamma sjukdomar enligt smittskyddslagen som drabbat den försäkrades familj och som orsakats genom att den försäkrade till följd av sin tjänsteutövning överfört smitta från behandlad patient.

5. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Ersättningen beräknas enligt skadeståndsrättsliga regler och är begränsad till högst 25 basbelopp per skadetillfälle om annat inte anges i försäkringsbrevet. För samtliga skador som orsakats under ett försäkringsår lämnas ersättning med högst 50 basbelopp.

6. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

7. Åtgärd i samband med skada

Smittsam sjukdom som kan leda till skadeutbetalning ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

8. Skadeersättningsregler

Försäkringen ersätter personskada enligt skadeståndsrättsliga regler.

X Allmänna avtalsbestämmelser

1. Försäkringstiden med mera

1.1 Försäkringstiden räknas från klockan 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

1.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Om någon av parterna inte önskar förnya försäkringsavtalet ska motparten underrättas om detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut. Om sådan underrättelse inte lämnats, förnyas försäkringsavtalet ytterligare ett år, såvida inte dröjsmål med premiebetalningen föreligger.

Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet att upphöra vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

1.3 Uppgifter för nytt, utvidgat eller förnyat avtal

För beräkning av premie ska försäkringstagaren på anfordran utan dröjsmål lämna uppgift om bland annat

- det vid tidpunkten för uppgiftslämnandet aktuella nyanskaffningsvärdet för maskinerier och helvärdesförsäkrade byggnader
- det beräknade högsta värdet av varor under kommande försäkringsår
- årslönekostnad*
- årsomsättning*
- förväntat täckningsbidrag
- förväntade fasta kostnader
- beräknad merkostnad för vikarie
- antal resdagar.

Härutöver gäller bestämmelserna i 4.1 och 4.2.

* Definition – Årslönekostnad

Med årslönekostnad avses

- för aktiebolag och ekonomiska föreningar den under senaste räkenskapsåret redovisade lönesumman (kontant bruttoersättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner minskat med kostnadsavdrag) för samtliga anställda – dock lägst fem basbelopp – det vill säga summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som lämnas till Skattemyndigheten vid skattedeklaration.
- för övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesumman enligt ovan, dels det belopp (lön, arvode etcetera) som varje i företaget sysselsatt delägare för samma tid, som avses enligt ovan, tar ut ur rörelsen, dock lägst fem basbelopp för varje delägare och år.

Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än tolv månader ska en omräkning till motsvarande tolv månader göras.

* Definition – Årsomsättning

Med årsomsättning avses

- försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdesskatt. Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än tolv månader ska en omräkning till motsvarande tolv försäljningsmånader göras.

2. Premiebetalning

2.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvar inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändning av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

2.2 Premie för förnyat avtal

Premien för förnyat avtal ska betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Avtalet förnyas även om premien betalas senare, dock endast under förutsättning att betalningen sker inom 1 månad från senaste förfallodag för betalningen enligt föregående stycke. Bolagets ansvar inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

2.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien under försäkringstiden i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats med ett nytt försäkringsmoment, gäller för tilläggspremien vad som sagts under punkt 2.1 om första premien.

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin, är bolagets ansvar begränsat till den tid som den erlagda premien motsvarar såvida inte avtalet dessförinnan sagts upp.

2.4 Premie vid uppsägning

Bolaget har rätt till premie för försäkringstiden fram till det försäkringsavtalet upphör efter uppsägning.

Premien beräknas därvid enligt de regler som skulle ha varit tillämpliga om försäkringen från början hade bestämts gälla för den kortare tiden. Har högre premie erlagts betalar bolaget tillbaka det överskjutande beloppet.

2.5 Delbetalning av premie

2.5.1 Betalning med autogiro

Om medgivande lämnats bolaget att uppbära betalning månadsvis över så kallat autogiro, skickas ingen premiefaktura. Försäkringstagaren måste i stället se till att medel finns på kontot vid förfallodagen för premiebetalningen.

Finns vid förfallodagen inte tillräckligt belopp på kontot, upphör bolagets ansvar. Om betalning av förfallen premie därefter sker direkt till bolaget, träder bolagets ansvar in först dagen efter betalningen.

Upphör medgivandet att gälla ska obetald del av årspremien erläggas senast då medgivandet upphör att gälla. Premien behöver dock inte erläggas tidigare än 14 dagar efter det att bolaget har skickat ut premieavi.

Betalas premien senare, men innan försäkringen sagts upp, inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

2.5.2 Annan delbetalning än med autogiro

Om premieperiod för försäkring är kortare än ett år gäller följande.

Betalning av premie ska ske senast på premieperiodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin. Betalas inte premien inom angiven tid föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

3. Rätt att säga upp försäkringsavtalet under försäkringstiden

3.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen ska sändas till försäkringstagaren och får verka tre dagar, (eller den längre tid som anges i uppsägningen), efter den dag då den avsändes. Vid dröjsmål att betala premie för en senare premieperiod än den första upphör dock försäkringen att gälla först sju dagar, (eller den längre tid som anges i påminnelsen), efter att bolaget har avsänt en påminnelse om premiens förfalldag till försäkringstagaren.

3.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, bara om

3.2.1 försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget, eller

3.2.2 ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

Uppsägningen ska göras skriftligen och med 14 dagars uppsägningstid, räknat från när bolaget avsände den. Uppsägningen ska ske utan oskäligt dröjsmål från det att bolaget fick kännedom om det förhållande som den grundas på.

Bolaget kan i stället för att säga upp försäkringen välja att ändra försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Om en sådan ändring görs gäller det som sägs om uppsägning i andra stycket.

3.3 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång om

3.3.1 bolaget väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsavtalet

3.3.2 försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet eller

3.3.3 bolaget har ändrat försäkringsvillkoren med stöd av 3.2.2 tredje stycket (FAL 8:6 tredje stycket).

4. Upplyningsplikt och andra förpliktelser

4.1 Upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring ska på bolagets begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga svar på bolagets frågor samt utan förfrågan lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden ska försäkringstagaren på begäran ge bolaget upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

Om försäkringstagaren inser att bolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska denne utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

4.1.1 Påföljd vid åsidosättande av upplyningsplikt

Har försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktamhet eftersatt sin upplyningsplikt och kan bolaget visa att det inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts, är bolaget fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall.

Kan bolaget visa att det skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är bolagets ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har bolaget inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, ska ansvaret anpassas efter detta.

4.2 Ändrade förhållanden – Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget.

4.2.1 Påföljd vid riskökning och försummelse att anmäla sådan

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för bolaget i samband med avtalsslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 4.1.1. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs ovan.

4.3 Framkallande av försäkringsfall

Bolaget är fritt från ansvar mot en försäkrad som har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har en försäkrad förvärrat följderna av ett försäkringsfall på sätt som sägs i första stycket, är bolaget fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

4.4 Försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa försäkringsvillkor om skyldighet att anmäla försäkringsfall till bolaget inom viss tid eller villkor eller anvisningar enligt dessa om skyldighet att medverka vid utredningen av försäkringsfallet eller av bolagets ansvar, och försummelsen har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som nyss nämnts, har bolaget i stället och endast rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgett till den skadelidande.

4.5 Oriktiga uppgifter med mera

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av bolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

4.6 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

4.6.1 Påföljd vid försummelse att följa säkerhetsföreskrift

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

4.7 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningskyldig, för att bevara den rätt försäkringsbolaget kan ha mot denne.

4.7.1 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt ovan, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

5. Försäkringsförmedlare

Är försäkringen tecknad i bolaget genom försäkringsförmedlare gäller följande.

5.1 Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis ska försäkringstagaren genast meddela detta till bolaget.

5.2 Försäkringsförmedlaren har en skyldighet att vidarebefordra all information av betydelse för försäkringsskyddet från bolaget till försäkringstagaren.

5.3 Uppgifter och upplysningar lämnade av försäkringsförmedlaren till bolaget anses som lämnade av försäkringstagaren.

6. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning för skada övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Om den försäkrade avstår från sin rätt till ersättning från annan enligt kontrakt, garanti eller liknande eller avstår från återkravs rätt, begränsas bolagets ersättningsskyldighet i motsvarande mån och utgiven ersättning ska återbetalas till bolaget.

7. Dubbelförsäkring

Är intresse, som omfattas av denna försäkring, försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 6 kap 4 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

8. Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller avbrottsförlust ska på begäran av part värdering hänskjutas till avgörande genom skiljedom.

9. Undantag – allmänna

9.1 Krig, upplöpp med mera

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelser inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

9.2 Atomskada/Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte sådan skada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen (1968:45) eller motsvarande tillämplig utländsk lagstiftning.

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess till exempel kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

9.3 Dammbrott

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

9.4 Leverantörsgaranti

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

9.5 Tidsrelaterad störning i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, annat ansvar eller tvist som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med tidsrelaterad störning i datorfunktion.

För egendoms- och avbrottsförsäkring tillämpas inte detta undantag vid skadehändelserna brand (eld som har kommit lös) eller explosion. Undantaget tillämpas inte heller vid olycksfallsförsäkring, lagstadgade obligatoriska ansvarsförsäkringar, patientförsäkring och trafikförsäkring.

Med tidsrelaterad störning i datorfunktion avses fel eller störning som innebär att datorfunktion i samband med

- viss tidpunkt eller övergång från en tidpunkt till annan
- viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till annan eller
- visst kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat helt eller delvis upphör att fungera eller upphör att lämna data eller annan information på det sätt eller av det slag som är avsett eller förväntat med hänsyn till datorfunktionens ändamål.

Med datorfunktion avses komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inbegripet hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, inklusive så kallade inbäddade system.

9.6 Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadestånd, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Förbehållet i fråga om arbetskonflikt gäller även om bolaget vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

9.7 Terrorism/terrorhandling

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att:

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

10. Preskription med mera

10.1 Preklusion

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde. I annat fall har han förlorat sin rätt till ersättning.

10.2 Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan mot bolaget inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till bolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

11. Skydd av personuppgifter

Vi värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med oss, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksamföretag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan från och med 25 maj 2018 även kontakta Folksams dataskyddsombud på dataskyddsombud@folksam.se.”

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt våra etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksamföretagen gemensamt kundregister för bland annat automatisk adressuppdatering och samordning av företagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsföretag.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet. Läs mer om vår hantering av personuppgifter och dina rättigheter på folksam.se/personuppgifter.

12. Skaderegistrering

Vi använder oss av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att vi får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsföretag eller myndighet som handlägger likartade ersättningsanspråk. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag och myndigheter som handlägger likartade ersättningsanspråk för att identifiera oklara försäkringsfall och ersättningsanspråk. Därigenom kan företag och myndigheter motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i oidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Vi kan också lämna uppgifter om bland annat stölder och eftersökt gods till Larmtjänst AB, en branschgemensam organisation som arbetar för att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.”

13. Försäkringsavtalslagen med mera

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104) och övrig svensk rätt.

Folksam